

Anbefalinger til forældre ved aspiration af fremmedlegemer hos børn

Rikke Haahr Iversen & Tejs Ehlers Klug

INTRODUKTION

Aspiration af fremmedlegemer (FL) til lungerne er en hyppig årsag til akut truede luftveje hos børn og er associeret med en høj morbiditet og mortalitet. FL-aspiration er hyppigst i aldersgruppen 0-2 år, hvilket skyldes ukomplet tandsæt, umodne svælgreflekser og ikke mindst tendens til at blive distraheret under spisning.

Symptomerne på FL-aspiration kan variere fra et upåvirket barn til livstruende respirationssvigt. Det hyppigste symptom er en pludselig indsættende voldsom hoste, der som oftest forsvinder, når hosterefleksens receptorer akkommoderer. Barnet kan således være fuldstændig asymptomatisk ved den primære undersøgelse, hvilket kan forsinke diagnosen i uger til måneder.

De hyppigste FL er organiske af natur, og trods en vis interkulturel variation angiver mange studier peanuts som hyppigste årsag. Det var forfatterens indtryk, at rå gulerod var en hyppig årsag til FL-aspiration hos børn. Formålet med nærværende studie var at belyse de aktuelle problemstillinger vedrørende FL-aspiration i Danmark og evaluere, om der er basis for nye anbefalinger vedrørende indtag af gulerod i den tidlige barndom.

MATERIALE OG METODER

Journaler på børn (0-15 år), der blev indlagt og bronkoskoperet på mistanke om FL-aspiration i årene 2000-2010, blev retrospektivt gennemgået. Følgende blev registreret: alder, køn, aspirationsanamnese, tid fra aspiration til diagnose og bronkoskopi, subjektive og objektive fund, den bronkoskopiske tilgang, type og lokalisation af FL, indlæggelsesvarighed og komplikationer.

RESULTATER

Blandt 136 børn, der var mistænkt for FL-aspiration, blev 59 (43%) bronkoskopisk bekræftet. Medianalderen var et år (0-15 år). De fleste var systemisk upåvirkede (83%), og alle havde en relevant aspirationsanamnese med voldsom initial hoste. I et tilfælde udløste aspiration af en nål dog ikke hoste. Ved indlæggelsen præsenterede halvdelen af børnene sig med vedholdende hoste (48%) og hvæsen (51%), mens 19% af børnene fremstod uden objektive fund.

Fejlvisitering var hos 12% årsag til en vis forsinkelse i diagnostikken. Til trods for dette var mediantiden fra aspiration til diagnose under 24 timer. Alle børn blev bronkoskoperet inden for 24 timer.

De hyppigst identificerede FL var nødder (34%) og rå gulerod (20%). Samlet udgjorde organiske FL 86% og uorganiske 14%. Organiske FL var signifikant hyppigere hos børn under tre år ($p < 0,001$) end hos børn over tre år. Uorganiske FL forekom kun hos børn over tre år.

KONKLUSION

Børn med relevant aspirationsanamnese og luftvejs-symptomer skal have foretaget akut bronkoskopi inden for 24 timer, da dette faciliterer FL-fjernelse og nedsætter risikoen for komplikationer. Forældremis-tanke til FL-aspiration er alene indikation for bronkoskopi trods normal objektiv undersøgelse.

Forebyggelse af FL-aspiration er essentiel, og offentlighedens opmærksomhed via medierne og specifik information til forældre og sundhedspersoner via kampagner er vigtige tiltag til nedbringelse af aspirationsassocieret mortalitet og morbiditet.

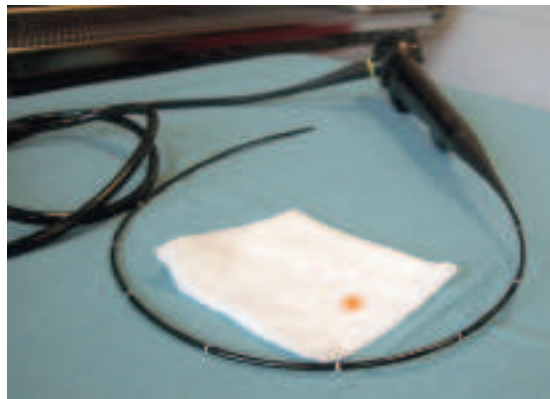
Risikoen for aspiration af nødder og i endnu højere grad gulerod synes at være undervurderet i det danske samfund, og forfatterne foreslår, at nuværende anbefalinger revideres og ensrettes: Rå gulerødder frarådes til børn under tre år.

DANISH MEDICAL JOURNAL: Dette er et resume af en originalartikel publiceret på danmedj.dk som Dan Med J 2012;59(9):A4498.

ORIGINALARTIKEL

Øre-, Næse-,
Halsafdeling H,
Aarhus
Universitetshospital

We recommend increased awareness of the hazards of small crunchy organic food items, especially nuts and carrots, when given to children under three years of age.